

Izabela Czeszek

XXXIX Problem Conference of Medical Libraries in Wrocław "Open Science – Effective Cooperation – Dynamic Development". Report

XXXIX Konferencja Problemowa Bibliotek Medycznych we Wrocławiu „Otwarta Nauka – Efektywna Współpraca – Dynamiczny Rozwój”. Sprawozdanie

Abstract

Problem conferences of medical libraries are events held annually in various libraries across the country. They facilitate a multi-dimensional debate related to library activities and collaboration, enable the resolution of current issues and help address challenges (such as the functioning of libraries amid the COVID-19 pandemic). They also provide an excellent opportunity for networking or discussing new initiatives. The aim of this article is to report on the 39th Problem Conference of Medical Libraries in Wrocław and to present the issues raised during the event – concerning not only Polish libraries, but also those operating in war affected Ukraine.

Medical Library Forum 2022;15(2):51–65

DOI: 10.34738/mlf.0073

Main Library, Wrocław Medical University, Poland
Correspondence to: izabela.czeszek@umw.edu.pl

POST-CONFERENCE REPORT

Streszczenie

Konferencje problemowe bibliotek medycznych to wydarzenia odbywające się corocznie w różnych bibliotekach na terenie kraju. Służą wieloaspektowej dyskusji związanej z działalnością i współpracą bibliotek, umożliwiają rozwiązywanie bieżących problemów i pomagają sprostać wyzwaniom (takim jak funkcjonowanie bibliotek w obliczu pandemii COVID-19). Doskonale sprawdzają się również jako przestrzeń nawiązywania kontaktów czy omawiania nowych inicjatyw. Celem artykułu jest przedstawienie sprawozdania z XXXIX Konferencji Problemowej Bibliotek Medycznych we Wrocławiu i zreferowanie problematyki poruszanej w trakcie wydarzenia – dotyczącej bibliotek nie tylko polskich, ale także działających w naznaczonej wojną Ukrainie.

Keywords

Problem Conference of Medical Libraries, open science, effective cooperation, dynamic development, university consolidation, projects, information systems, technologies, COVID-19, war in Ukraine

XXXIX KONFERENCJA PROBLEMOWA BIBLIOTEK MEDYCZNYCH WE WROCŁAWIU

Otwarta Nauka – Efektywna Współpraca – Dynamiczny Rozwój

Fig. 1. Home page of the 39th Problem Conference of Medical Libraries (<https://bg.umw.edu.pl/39-konferencja-problemowa/>)

On 5–6 September 2022, the 39th Problem Conference of Medical Libraries (KPBM) took place, with the motto: “Open Science – Effective Collaboration – Dynamic Development”. The event aimed to initiate a discussion on current issues related to open medicine, sustainability or the role of libraries in university consolidation processes. The focus area also included highly topical issues concerning the evaluation of scientific activities and the challenges for libraries in the era of hybrid education.

ORGANISERS, ATTENDEES, SPONSORS

This year’s conference was organised by the Library of Wrocław Medical University (UMW). This was the fourth conference to be held within the Library’s walls, and the first in a new location – at the Scientific Medical Information Centre (CNIM) at 2–6 Marcinkowskiego Street, on the UMW Clinical Campus.

The conference was held in a hybrid format, via the Microsoft Teams platform. The selected format allowed 204 registered participants to attend, including four speakers from Ukraine. Other guests invited by the UMW Library included 13 directors

of Polish medical libraries and 19 representatives of partner companies¹. During the 2 days of meetings, within the framework of 3 thematic sessions, participants attended 16 presentations by speakers and 10 presentations by conference partners and sponsors, namely: Arfido – technological partner of Polish libraries; Clarivate Analytics; Sages – co-creator of the Polish Platform of Medical Research (PPM); implementation of Omega-PSIR software); Platforms: EBSCO, Edra, IBUK Libra, Elsevier, JoVE, Oxford University Press and Wolters Kluwer.

PROGRAMME BOARD

The following members were invited to join the conference programme board: Scholastyka Baran, BEng, MSc, PhD – Director of the University Library of the University of Warmia and Mazury in Olsztyn (UWM); Renata Birska, MA – Director of the Main Library of the Medical University of Lublin (UML); Dagmara Budek, MA – Director of the Main Library of the Pomeranian Medical University (PUM) in Szczecin; Danuta Dąbrowska-Charytoniuk, MA – Director of the Library of the Medical University of Białystok; Katarzyna Falow, MA – Director of the Main Library of the Medical University of Gdańsk;

Magdalena Kotlarek-Naskręt, MA – Director of the Main Library of Karol Marcinkowski Poznań University of Medical Sciences; Witold Kozakiewicz, BEng, MSc – Director of the Information and Library Centre of the Medical University of Łódź (CIB UM); Krzysztof Nierzwicki, PhD – Director of the University Library of the Nicolaus Copernicus University (UMK) in Toruń; Ewa Nowak, MA – Director of the Main Library of the Medical University of Silesia in Katowice (SUM); Dominika Sidorska – Director of the Main Library of the Wrocław Medical University; Joanna Słomkowska – Director of the Medical Library of Ludwik Rydygier NCU Collegium Medicum (CM UMK) in Bydgoszcz; Anna Uryga, MA – Director of the Medical Library of the Jagiellonian University Collegium Medicum in Kraków (CM UJ) and Irmina Utrata, MA – Director of the Main Library of the Medical University of Warsaw (WUM).

CONFERENCE TOPICS

Session I, which was the morning session of 5 September, was entitled “Medical libraries in the face

¹ Data from the conference registration system.

of open science, sustainable development, university consolidation". Session II explored the topic "Improving the information and bibliographic capabilities of medical libraries in the light of the development of technology and information systems". Session III, scheduled for the second day of the conference, was mainly dedicated to speeches by guests from Ukraine – which has been at war with the Russian Federation since 24 February 2022 – and was entitled "Activity of Ukrainian medical libraries under martial law". All the above issues are highly relevant in today's world, marked by unforeseeable circumstances, such as Russia's armed aggression against Ukraine and the prevailing COVID-19 pandemic.

COURSE OF THE CONFERENCE

Before the start of the 39th Problem Conference of Medical Libraries (KPBM), a closed meeting of the Conference of Directors of Academic Libraries of Medical Universities (KDBAUM) was held. After the meeting, at 10.30 a.m., the inauguration ceremony was held. Dominika Sidorska, Director of the Wrocław Medical University Library welcomed the attending medical library directors and sponsors, as well as the audiences gathered in front of computer screens. She also expressed the expectation that the hybrid formula of the conference would result in high attendance rates. All guests were also welcomed, via a recorded speech, by Prof. Piotr Dziegiel, Vice-Chancellor for Science of the Wrocław Medical University. He expressed his hope that the meeting would allow a number of new contacts to be made and enable multi-faceted discussion and insight into the issues addressed at the event, contributing to effective cooperation and further advancements in the future. The recorded inaugural lecture by Prof. Piotr Dziegiel, MD, PhD, "Do genes rule cancer?" was then played. The Vice-Chancellor addressed the problem of cancer – which is the second leading cause of morbidity and mortality in the modern world – and presented the results of over 100 years of cancer research.

Session I

Session I, moderated by Justyna Seiffert, Deputy Director of the Main Library of SUM in Katowice, and Joanna Słomkowska, director of the Medical Library of CM UMK in Bydgoszcz, featured four thematically diverse presentations by panellists.

The first speaker was Anna Sikorska from the CIB UM in Łódź. In her lecture "Implementing open

access in medical libraries as illustrated by the *UMedical Reports* series", she presented one of the projects implemented by the Medical University of Łódź. The outcome of this initiative is *UMedical Reports* (UMR), a series of monographs covering topics in medical, pharmaceutical, health and health-related or interdisciplinary sciences. The UMR series includes publications that synthesise scientific output, discuss innovative solutions to research problems, and present achievements that boost the development of scientific disciplines. By publishing under a CC BY (Attribution) licence, the UMR series supports the concept of open access – it is available free of charge via the Łódź Regional Digital Library CYBRA and online at <http://wydawnictwo.umed.pl/>. The speaker drew attention to the important role of librarians from the CIB UM in Łódź, who are responsible for acquiring new monographs, editing, proofreading and post-editing of UMR, maintaining uniform text formatting or supervising the coordination of the entire publishing cycle. Anna Sikorska emphasised the importance of effective collaboration, networking and maintaining good relations with authors, substantive editors, reviewers and university units. She also stressed the need to promote the initiative outside the academic community (Facebook). She pointed out that the idea for the UMR project emerged in response to the COVID-19 pandemic, and its implementation became a remedy for limited access to library resources. Summing up her presentation, the speaker concluded that considering the general availability of publications, effective collaboration between editors and authors and steady increase in the number of publications and researchers interested in submitting their work, the *UMedical Reports* series was a perfect illustration of the motto of the conference.

The next presentation, entitled "In pursuit of a sustainable library model, as illustrated by the example of the activities of the UWM University Library in Olsztyn" was given by Katarzyna Bikowska, PhD and prepared together with Scholastyka Baran, BEng, MSc, PhD. The panelist discussed the Green University programme adopted by the university in 2013, which involves research and teaching activities in the field of renewable energy sources (RES), energy independence and the construction of cycling infrastructure on the campus. She mentioned that the initiative was part of UWM's development strategy for 2021–2030. The university has committed to implementing the 17 Sustainable Development Goals (SDGs), as set out in the United Nations Agenda. The entire process is overseen

by a specially appointed Green Team – the University's advisory team for the implementation of sustainable development goals. The speaker discussed each of the three aspects of sustainability – social, environmental and economic – and emphasised that sustainable development of libraries requires a balance between all three aspects. Concluding her presentation, the author outlined some of the measures implemented in the library (such as saving paper and energy, reducing the number of equipment used, maximising the use of natural light, creating a barrier-free environment, making a Christmas tree from plastic bottles).

"Integration of PublicUM – a system of information on the scientific activity of employees of the Medical University of Łódź – with the Journal Citation Reports API" was the title of the lecture given by Agnieszka Rończak, representing the Bibliography and Bibliometrics Department of the CIB UM in Łódź. As the speaker explained, PublicUM is a system for collecting information on the scientific output, achievements and activity of university staff. It is based on the Omega-PSIR system, which supports evaluation processes, and is integrated with the university's other internal systems, such as DODARP (HR system) or the Process Portal, which is used to verify and validate information sent to PublicUM. The university's process of integrating the PublicUM system with the Journal Citation Reports (JCR) database has been conducted with the aim of regularly updating the impact factor (IF) and quartile values for journals. It also allows for systematic assignment of metrics to publications and retrospective input to the database. Based on performance analysis, the author identified the advantages and disadvantages of the JCR integration process. The advantages included fast IF updates on publications, no restrictions on data retrieval and availability of quartile data. Speaking of the disadvantages, the speaker mentioned the lack of automatic data updates, unclear error reporting, the system retrieving only one top quartile (regardless of the number of disciplines assigned to the journal), the high annual fee and the low number of queries per second.

The morning session ended with the presentation "Federalisation of scientific information systems" delivered by Jakub Koperwas, BEng, MSc, PhD, a representative of Sages. The speaker attempted to answer questions regarding, among other things, the processes that may follow from the consolidation of non-medical universities and medical universities using PPM and CRIS systems. He explained what the Omega-PSIR

system is and what it is used for, and presented four different strategies for consolidating academic institutions:

- strategy 0 (top-down) – a common reference CRIS is implemented, which is used by the library systems to retrieve ministerial scoring guidelines, as well as dictionaries and journals, but the data collected in the university systems does not leave the local systems;
- strategy 1 (merging systems; example: PPM) – non-exempt data is exchanged, allowing joint analytics and promotion; a strategy that can be implemented for any group of universities seeking to form a consortium;
- strategy 2 (maintaining a shared database; example: Research Federation) – all universities operate on one server; the solution is more cost-efficient and offers full analytics, but limits the promotional potential of individual units;
- strategy 3 (example: University of Gdańsk) – there is a possibility of downloading certain resources from another university, but only within the scope defined by identifiers (affiliation, author); servers are separate, while the author database is shared.

Concluding his presentation, the speaker encouraged attendees to contact him on matters related to system consolidation, pointing out that there were numerous configuration schemes available.

Session II

Session II, moderated by Dagmara Budek, Director of the Main Library of PUM in Szczecin, and Anna Uryga, Director of the CM Library at the Jagiellonian University in Kraków, consisted of seven lectures focusing on the projects, tools and systems used by medical libraries in Poland.

This part of the meeting started with a presentation by Bogumiła Bruc of the CIB UM in Łódź and Witold Kozakiewicz, director of the CIB: “The tasks and roles of medical librarians in the process of systematic review preparation. The project ‘Systematic review as an integral component of research projects’ implemented by the Information and Library Centre of the Medical University of Łódź”. The speaker explained that a systematic review was a synthesis of all available evidence made on the basis of already existing eligibility criteria, which makes it possible to formulate an answer to a carefully structured research question. He discussed the purpose of creating systematic reviews (the

need to present a problem in a comprehensive manner, with the description of assumptions concerning the selection of publications, the use of a standardised method and referring only to research data available in scientific literature), as well as their potential use (e.g. clinical analyses, determining the validity of conducting research, implementing new solutions, formulating guidelines for clinical trials or technology deployment, diagnostic and administrative decision-making in medical institutions). According to the speaker, there is a real need for cooperation between the library community and the clinical, scientific and management teams at medical universities. This is confirmed by the observations made by the author at international universities and his attempt to introduce such cooperation models at the University of Łódź. The speaker formulated a proposal to organise free online and on-site training courses for medical library librarians, taught, among others, by experts from European universities. He also committed to preparing an information platform offering instructional and training materials on the preparation of systematic reviews and an analysis of these materials in terms of the role of librarians. The panellist stressed that this was an opportunity for libraries and librarians to prove their value to the academic community and improve their image.

Next, in their presentation entitled “MeSH-Pol portal as a tool supporting the translation of medical terminology and enhancing the information-searching apparatus in CRIS-type knowledge management systems and catalogue systems”, Joanna Cieśla and Elżbieta Bohatkiewicz representing the CM UJ Medical Library in Kraków, introduces a project headed by Director Anna Uryga. The MeSH-Pol portal is a tool for operating the Polish-English version of the electronic reference entries catalogue based on the Medical Subject Headings (MeSH) vocabulary. It was developed as part of a project titled: “Platform for the management of the knowledge and research potential of the Jagiellonian University – Collegium Medicum as a module of the Polish Platform of Medical Research”, financed under the European Regional Development Fund. The first speaker discussed the stages of work on the portal, presented expected outcomes, project objectives, and future tasks for the editors. She emphasised that the main purpose of the tool is to facilitate the work of library cataloguing staff and to simplify the search of catalogues and databases by users. The second speaker defined the scope of permissions for users (browsing, searching terms

and reviewing entries) and editors, super-editors and administrators (translating, modifying records, approving, full access). She presented a system for monitoring editorial activities and confirmed that MeSH-Pol was ready for the transfer of information. She invited other libraries to participate in the project, which would help to speed up the processes considerably. She stressed the importance of keeping the files up-to-date and thus constantly adding modifications and new translations. Director Budek, who chaired the afternoon session, congratulated the CM UJ Medical Library on the completion of this long-awaited project, and Director Uryga promised that a training workshop would be made available to enable other libraries to contribute to the further development of the catalogue. She also emphasised the importance of MeSH-Pol in the context of the PPM platform (continuous data update).

The author of the next presentation – “Integrated ecosystem of university information systems using the example of the University of Łódź” – was Maciej Sysak, Deputy Director of the University of Łódź (UŁ) Information Technology Centre and Rector’s plenipotentiary for the development of the university’s information and communication systems. The speaker discussed the approach adopted to integrating numerous university information systems, which made it possible to enter data only once into the existing IT ecosystem, without having to repeat the entire process several times. He presented pathways for the dissemination of data entered into the system and discussed the main objectives of the initiative: facilitating communication between university staff, ensuring data quality (no duplication and maintaining uniformity), making work easier for staff, establishing the image of the university (researcher recognition). He concluded by inviting institutions to join the project as new consortium partners. The moderators confirmed the existing problem of data completion by researchers at medical universities, pointing out that only around 1% of the data in researchers’ PPM profiles have been submitted so far.

Agnieszka Goszczyńska from CIB UM in Łódź delivered a lecture: “Research data management plan – Zero Waste in research projects”. A research data management plan is a document that contains information on data management during and after the completion of a research project. It is often required when applying for grants – e.g. from the National Science Centre (NCN) or the 7th Framework Programme

of the European Community for Research. The speaker specified what information needs to be included in a data management plan. She also informed that the CIB in Łódź decided to organise and conduct specific training courses for academics to help researchers create the plan on their own. Referring to the Directive (EU) 2019/1024 of the European Parliament and of the Council of 20 June 2019 on open data and the re-use of public sector information (recast) (PE/28/2019/REV/1), as well as the Open Data Programme for 2021–2027 and the Act of 11 August 2021 on open data and re-use of public sector information (Journal of Laws [Dz.U.] of 2021, item 1641), she emphasised the need to reuse the research data produced and drew attention to the inefficiency of data duplication. According to the speaker, supporting academics in collecting and sharing research data has been and will remain one of the major tasks of library staff.

In his presentation “The criterion for the inclusion of publications in universities’ team bibliographies as illustrated by the case of the Medical University of Warsaw”, Krzysztof Włodarczyk, representing the University Library of the Medical University of Warsaw, discussed the most interesting findings of a study on affiliation. The speaker described the aim of the study (comparison of results obtained using two inclusion criteria: employment and affiliation, and both criteria at once in the case of a synthesis), and presented the research material. As he emphasised, results obtained for a sample of publication output differed depending on the criterion of inclusion used. The author discussed the reasons for this discrepancy (delays in the publishing process in connection with authors’ change of employment, ambiguous affiliations, lack of affiliations or authors not registered in the system or not eligible to set up a profile, etc.). According to the panelist, affiliation seems to be a more reliable criterion for summarising research output. The author encouraged the audience to read the full findings of the study, which will be published in the *Medical Library Forum* journal.

In her lecture entitled “Creativity in the library, or the outcomes of creativity workshops for team leaders”, Anastazja Śniechowska-Karpińska, PhD, representing the UML Main Library, explained what creativity is and what conditions it needs to exist. She described the principles introduced during the workshops and the tasks completed by participants. By formulating the real (hidden from the participants) purpose of the workshops, she mentioned unlocking

creativity and cooperation in areas other than professional performance. She presented the benefits of holding the workshop (better communication, improved cooperation). She also emphasised that the activities carried out had allowed leaders to emerge from the group of managers. In conclusion, the speaker suggested organising workshops for managers from other libraries.

The first day of the conference closed with another presentation by Witold Kozakiewicz dedicated to the European Association for Health Information and Libraries (EAHIL). The speaker briefly reported on the recent EAHIL conference held in Rotterdam in June this year. He also extended an invitation to next year’s conference, to be held in June 2023 in Trondheim, Norway, and suggested organising the 2024 edition at the UM of Łódź (to promote EAHIL in Poland). He addressed the fact that Poland had lost a significant number of members and, as a result, also one of the two seats on the EAHIL Council. He appealed to other libraries to support the preparation of the conference and to help attract new members.

Session III

Session III – devoted mainly to the current activities of medical research libraries in Ukraine – formed a separate part of the 39th KPBM. The panel was moderated by Irmína Utrata, Director of the WUM Main Library, and Renata Birška, Director of the UML Main Library. All four presentations by representatives of Ukrainian libraries were delivered via the Microsoft Teams platform. Opening the session, the presenters welcomed the Ukrainian speakers, expressing their appreciation for the effort they had made to actively participate in the conference despite the difficult war situation. Director Utrata expressed her admiration for the attitude of the Ukrainian library staff. She also added words of support and solidarity with the Ukrainian state.

The floor was then taken by Tatiana Ostapenko, Director General of the National Scientific Medical Library of Ukraine (NNBMU) in Kiev. In a short speech, she congratulated the participants of the event and thanked the organisers for inviting representatives of both Polish and Ukrainian libraries. She stressed that war would be “a central theme running through all (...) presentations”.

Next, the conference participants had the opportunity to listen to Director Ostapenko’s speech

“The role of the National Scientific Medical Library of Ukraine in providing information support to military doctors under martial law” and to see the damage done by enemy military forces. As the speaker pointed out, not only buildings, including library buildings (60 objects), but also valuable book collections, representing the cultural heritage of Ukraine (history, literature), were being destroyed. According to Ostapenko, currently the most important area of the library’s activities is comprehensive scientific and information support aimed at the military medical community (conferences, training, exhibitions, publications), in the field of military and emergency medicine. In addition, the library has become a volunteer centre for the armed forces, also helping refugees and displaced persons. The activities of NNBMU librarians under wartime conditions have been recognised by the Commander of the Medical Services of the Armed Forces of Ukraine.

“The Scientific Library of the Kharkiv National Medical University (KhNUM) – overcoming the challenges of the COVID-19 pandemic and martial law” was the title of the speech prepared by Irina Kirichok, representing the KhNUM. According to the speaker, it is now essential to build information content for the university’s digital learning and research environment developed in connection with the outbreak of the SARS-CoV-2 virus pandemic in 2020. Drawing on the experience gained during the pandemic, the library is able to continue its activities: to remotely support the teaching and research processes of students and faculty, to maintain the operation of the KhNUM Repository, to create electronic catalogues and indexes, databases and information services using communication IT tools. As the speaker pointed out, the COVID-19 pandemic had initiated the implementation of remote scientific and educational support and the provision of remote library services. Martial law, on the other hand, made the remote format the only option available.

In the next presentation entitled “Challenges, opportunities and solutions for the development of information technology of the National Scientific Medical Library of Ukraine (NNBMU)”, Yuriy Shkoda of the NNBMU discussed the problems (other than the war situation) that Ukrainian libraries were currently facing. Quoting the Buddha’s words: “No matter how hard the past is, you can always start again”, he addressed further challenges, such as replacing the existing ‘hostile’ Russian software with modern national or global information technologies or translating

the currently used Russian MeSH thesaurus into Ukrainian.

The lecture “Scientific and research activity of the library in the context of preserving and raising awareness of the historical memory of a region’s medical heritage” was given by Maya Melnyk representing the National Pirogov Memorial Medical University in Vinnytsya. According to the speaker, the library staff continue their scientific activities on many research levels (e.g. through projects such as “Vinnytsya Medical Institute during World War II”, “Teachers and students in the millstones of repression” or “History of the University in documents and memories”). This results in numerous publications: calendars, monographs, collections of scientific and biographical materials, books of remembrance. As such, the activities of the institution are undeniably part of the overall effort to preserve the national identity and historical memory of the Ukrainian people struggling for freedom and independence.

Taking the floor after the guests from Ukraine, Michał Olczyk, Deputy Director of the UMW Library, and Łukasz Skonieczny, BEng, MSc, PhD, of the Warsaw University of Technology presented a project developed by the Sages company: “Artificial intelligence in the fight against digital exclusion of the blind and partially sighted”. Artificial intelligence with the working name of WCAG AI is a tool designed to support (meet) the digital needs of people with disabilities – the blind and visually impaired – and to counteract their digital exclusion. According to Director Olczyk, this is a problem that may affect up to 20% of the Polish population. The speaker explained the WCAG (Web Content Accessibility Guidelines) standard, its requirements and its success criteria (A, AA, AAA). Both presenters highlighted the significant differences between adapting existing digital content to the WCAG standard and creating new standard-compliant content. Michał Olczyk stressed that adapting data was a tedious, complicated process, requiring significant financial and human resources. Łukasz Skonieczny explained that the tool develops its skills using representative data – or training data – to learn and is currently able to recognise the layout of documents and determine content hierarchy. WCAG AI can also analyse visual content (tables, graphs, photographs) and create descriptions or characteristics of such elements. The ultimate goal is for the artificial intelligence to be able to automatically adapt a document to conform to the legally required accessibility standard.

SPONSOR PRESENTATIONS

Sponsor speeches were scheduled in each of the three sessions. The first to speak was Marcin Kapczynski of Clarivate Analytics, author of the presentation “Supporting open science and research initiatives with trusted data and tools from Clarivate”. He presented the Clarivate+ProQuest tool, which represents a combination (synergy) of knowledge, available content and instruments needed for libraries and universities to achieve ambitious goals.

Tomasz Psonka and Paulina Milewska from the Elsevier platform moderated “Conversations on Libraries” – a discussion with the conference participants. They offered Elsevier’s support for the activities of university libraries resulting from the identification of new goals and tasks to address the evolving challenges and needs of the research community, and the expectations of users. They also stressed the importance of the perception of libraries by the academic and research community in a changing reality.

The morning panel was concluded by Beata Fidzińska from Wolters Kluwer with a speech entitled “New resources on the OVID platform”, in which she presented the latest offerings from the e-content provider. These included: tools – the BioCyc Genome Database Collection; new journals – the Journal of the American Society of Nephrology, the periodicals of the American Association for the Study of Liver Diseases (AASLD); Grant’s Dissection Video Collection; and a collection of evidence-based resources – Ovid’s Evidence-Based Health.

In the afternoon session, the first speaker was Marcin Dembowski from Oxford University Press. In his presentation “Your partner in the modern library”, he introduced the Oxford Academic platform developed by the publishing house to integrate (merge) Oxford University Press products. Currently, the platform hosts 500 journals (including 126 medical titles) and 7 selected book collections (all medical). The speaker also invited the audience to use the platform’s content free of charge until the end of 2022.

In his presentation “More efficient processes through domain system integration, using performance appraisal as an example”, Jakub Koperwas, BEng, MSc, PhD, from Sages emphasised the importance of function-driven domain systems (Omega-PSIR, USOS, HR system, etc.) and the need to integrate them with other systems in place at universities (such as ORCID, DataCite, JCR,

Chatbot, MeSH-Pol), including for performance appraisal processes.

“EBSCO: evidence-based knowledge – an accessibility-focused resource” was the last sponsored presentation delivered on the first day of the conference. Michał Tomczyk presented two new scientific resources offered by the electronic content provider EBSCO: MEDLINE (over 47% of indexed journals in full text) and CINAHL Ultimate, available via the EBSCOhost platform, as well as the clinical decision support database DynaMed, with its functionalities.

In her presentation “IBUK Libra – intensive care for readers in medical libraries”, Anna Radoszewska from the Polish Scientific Publishers PWN talked about the new version of the IBUK Libra platform. The platform had been upgraded based on the real, identified needs of readers, and is also accessible to older users and people with disabilities. The speaker also discussed the platform’s new or enhanced functionalities (‘My bookshelf’, ‘Dictionaries’, ‘Books in my libraries’, ‘All books’).

Next, Krzysztof Nowicki from Arfido delivered his presentation on “Library automation”, introducing the company’s new advanced library self-service device. The materials used for its construction allow the device to be installed outdoors without any risk of damage to the book collection, and it is also possible to return borrowed materials and to borrow books that have not been ordered but are visible on the device.

Laura Krawczyk introduced the JoVE platform (Journal of Visualised Experiments), a producer and provider of scientific videos that support learning and teaching processes in research and education, and presented its potential (including the implementation of content for Microsoft Teams or Moodle).

In the last of the series of partner presentations: “Osmosis – effective medical education”, Michał Krupa of Elsevier demonstrated Osmosis, a new tool designed to facilitate learning. It features thematically organised and customised content, interesting and engaging visuals, and quizzes to test users’ knowledge. The tool is intended not only for students, but also clinicians and lecturers.

SATELLITE EVENTS

During the morning coffee break, the organisers invited conference participants gathered in

front of their computer screens to take part in an online mystery game „Escape from the Library”, created by the BG UMW staff. The goal of the game was to apprehend a reader who had been charged PLN 10,000 for failing to return borrowed books.

After Session I, guests were encouraged to visit the virtual exhibition “Alois Alzheimer – life and research”.

After all the presentations were over, the organiser invited participants to take a tour of Hydropolis – a knowledge centre dedicated to water. On their way to the centre, participants took the Wrocław University of Technology’s cable car, Polinka. The first day of the conference ended with a gala dinner at the Hotel Wodnik restaurant.

CONFERENCE SUMMARY

Summing up the two days of the conference, Director Budek, Chair of KDBAUM, emphasised that the presentations provided a comprehensive overview of the topics suggested by the organiser, related to open science, effective collaboration and dynamic development. She stressed the significance of initiatives such as *UMedical Reports* (fulfilling the principles of open science), support for the development of data management plans or the involvement of libraries in the preparation of systematic reviews by researchers. She also expressed her hope that the considerable task of integrating university information systems would be successfully completed.

Director Budek thanked the speakers, and in particular the panellists from across our eastern border, expressing her admiration and appreciation for their work, now being carried out in such difficult, extreme conditions. She also extended her thanks to the representatives of partner companies. She then announced the host of the 40th Problem Conference of Medical Libraries, which would be the Medical Library of the Jagiellonian University CM in Kraków. At the end, the KDBAUM Chair expressed her congratulations and thanks for the organisation of the 39th KPBM to Director Dominika Sidorska and Deputy Director Michał Olczyk.

Footage of the conference can be found on the UMW Library website (<https://bg.umw.edu.pl/39-konferencja-problemowa/>), under the “Materiały” tab.

Fig. 2. Session I: Medical libraries in the face of open science, sustainable development, university consolidation. Presentation by representatives of Elsevier. From the left: Justyna Seiffert, MA – session moderator, Deputy Director of the Medical University of Silesia Library in Katowice; Tomasz Psonka, MA and Paulina Milewska, MA – representatives of Elsevier

Fig. 3. Session III: Activity of Ukrainian medical libraries under martial law. Session moderator – Irmina Utrata, MA

Fig. 4. The team of the Wrocław Medical University Library staff members responsible for organising the conference

Fig. 5. Conference participants during an afternoon tour of the Hydropolis Centre for Environmental Education

W dniach 5–6 września 2022 r. odbyła się XXXIX Konferencja Problemowa Bibliotek Medycznych (KPBM), której hasło przewodnie brzmiało: „Otwarta Nauka – Efektywna Współpraca – Dynamiczny Rozwój”. Celem wydarzenia było zainicjowanie dyskusji na temat bieżącej problematyki związanej z otwartą medycyną, zrównoważonym rozwojem czy pozycją bibliotek w procesach konsolidacji uczelni. W obszarze zainteresowania znalazły się również bardzo aktualne zagadnienia dotyczące ewaluacji działalności naukowej oraz wyzwań stawianych bibliotekom w dobie kształcenia hybrydowego.

ORGANIZATORZY, UCZESTNICY, SPONSORZY

Organizatorem tegorocznej konferencji była Biblioteka Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu (UMW). To już czwarte takie spotkanie w jej murach, a pierwsze w nowej lokalizacji – w Centrum Naukowej Informacji Medycznej (CNIM) przy ul. Marcinkowskiego 2–6, na terenie Kampusu Kliniki UMW.

Konferencja odbyła się w formule hybrydowej, za pośrednictwem platformy Microsoft Teams. Wybrana forma dostępu pozwoliła na udział 204 zarejestrowanych uczestników, a wśród nich – czworga prelegentów z Ukrainy. Ponadto Biblioteka UMW gościła m.in. 13 dyrektorów polskich bibliotek medycznych i 19 przedstawicieli firm partnerskich¹. Podczas 2 dni obrad, w ramach 3 sesji tematycznych, uczestnicy wydarzenia wysłuchali 16 wystąpień prelegentów oraz 10 wystąpień partnerów i sponsorów konferencji, którymi były: Arfido – technologiczny partner bibliotek polskich; Clarivate Analytics; Sages – współtwórca Polskiej Platformy Medycznej (PPM); wdrażanie oprogramowania Omega-PSIR; platformy: EBSCO, Edra, IBUK Libra, Elsevier, JoVE, Oxford University Press i Wolters Kluwer.

RADA PROGRAMOWA

Do Rady Programowej konferencji zaproszono: dr inż. Scholastykę Baran – dyrektor Biblioteki Uniwersyteckiej Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego (UWM) w Olsztynie; mgr Renatę Birska – dyrektor Biblioteki Głównej Uniwersytetu Medycznego w Lublinie (UML); mgr Dagmarę Budek – dyrektor Biblioteki Głównej Pomorskiego

Uniwersytetu Medycznego (PUM) w Szczecinie; mgr Danutę Dąbrowską-Charytoniuk – dyrektor Biblioteki Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku; mgr Katarzynę Falow – dyrektor Biblioteki Głównej Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego; mgr Magdalenę Kotlarek-Naskręt – dyrektor Biblioteki Głównej Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu; mgr inż. Witolda Kozakiewicza – dyrektora Centrum Informacyjno-Bibliotecznego Uniwersytetu Medycznego (CIB UM) w Łodzi; dra Krzysztofa Nierzwickiego – dyrektora Biblioteki Uniwersyteckiej Uniwersytetu Mikołaja Kopernika (UMK) w Toruniu; mgr Ewę Nowak – dyrektor Biblioteki Głównej Śląskiego Uniwersytetu Medycznego (SUM) w Katowicach; mgr Dominikę Sidorską – dyrektor Biblioteki Głównej Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu; mgr Joannę Słomkowską – dyrektor Biblioteki Medycznej Collegium Medicum UMK (CM UMK) im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy; mgr Annę Urygę – dyrektor Biblioteki Medycznej Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego (CM UJ) oraz mgr Irminę Utratę – dyrektor Biblioteki Głównej Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego (WUM).

¹ Dane pochodzą z systemu rejestracji na konferencję.

XXXIX KONFERENCJA PROBLEMOWA BIBLIOTEK MEDYCZNYCH WE WROCŁAWIU

Otwarta Nauka – Efektywna Współpraca – Dynamiczny Rozwój

Il. 1. Strona główna XXXIX Konferencji Problemowej Bibliotek Medycznych (<https://bg.umw.edu.pl/39-konferencja-problemowa/>)

TEMATYKA KONFERENCJI

Poranną sesję z 5 września, czyli sesję I, zatytułowano „Biblioteki medyczne wobec otwartej nauki, zrównoważonego rozwoju, konsolidacji uczelni”. Sesja II odbyła się po hasłem „Doskonalenie warsztatu informacyjno-bibliograficznego bibliotek medycznych wobec rozwoju technologii i systemów informatycznych”. Sesja III, zaplanowana na drugi dzień obrad, została poświęcona głównie wystąpieniom gości z Ukrainy – będącej od 24 lutego 2022 r. w stanie wojny z Federacją Rosyjską – i nosiła tytuł „Działalność ukraińskich bibliotek medycznych w czasach stanu wojennego”. Wszystkie powyższe zagadnienia są bardzo istotne we współczesnym świecie, naznaczonym nieprzewidywalnymi sytuacjami: zbrojną agresją Rosji na Ukrainę czy wciąż panującą pandemią COVID-19.

PRZEBIEG KONFERENCJI

Przed rozpoczęciem XXXIX KPBM odbyło się zamknięte spotkanie Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Uczelni Medycznych (KDBAUM). Po spotkaniu, o 10.30, nastąpiła uroczysta inauguracja konferencji: dyrektor Biblioteki UMW Dominika Sidorska powitała przybyłych

dyrektorów bibliotek medycznych i sponsorów, a także słuchaczy zgromadzonych przed ekranami komputerów. Wyraziła też oczekiwanie, że hybrydowa formuła konferencji przełoży się na liczne uczestnictwo. Wszystkich gości przywitał również, za pośrednictwem nagranych wystąpień, prof. dr hab. Piotr Dzięgiel, prorektor ds. nauki UMW. Wyraził nadzieję, że spotkanie pozwoli nawiązać szereg nowych kontaktów oraz umożliwi wieloaspektową dyskusję i zapoznanie się z tematyką wydarzenia, co w przyszłości stanie się przyczynkiem do efektywnej współpracy i dalszych osiągnięć. Następnie odtworzono nagrany wykład inauguracyjny prof. dra hab. Piotra Dzięgiela: „Czy geny rządzą nowotworami?”. Prorektor przybliżył słuchaczom problematykę chorób nowotworowych – będących drugą przyczyną zachorowań i zgonów we współczesnym świecie – oraz wyniki badań nad nimi, prowadzonych od ponad 100 lat.

Sesja I

W sesji I, moderowanej przez Justynę Seiffert, zastępcę dyrektora Biblioteki Głównej SUM w Katowicach, oraz Joannę Słomkowską, dyrektor Biblioteki Medycznej CM UMK w Bydgoszczy,

zaprezentowano cztery różnicowane tematycznie wystąpienia panelistów.

Jako pierwsza wystąpiła Anna Sikorska z CIB UM w Łodzi. W wykładzie „Realizacja idei otwartego dostępu w bibliotekach medycznych na przykładzie serii *UMedical Reports*” prelegentka przedstawiła jeden z projektów realizowanych przez łódzki Uniwersytet Medyczny. Efektem inicjatywy jest *UMedical Reports* (UMR) – cykl monografii obejmujący zagadnienia z zakresu nauk medycznych, farmaceutycznych, o zdrowiu i pokrewnych czy interdyscyplinarnych. W UMR zamieszczane są publikacje syntetyzujące dorobek naukowy, omawiające nowatorskie rozwiązania problemów badawczych oraz prezentujące osiągnięcia, które dynamizują rozwój dyscyplin naukowych. Poprzez publikowanie na licencji CC BY (uznanie autorstwa) seria UMR służy realizacji idei otwartego dostępu – jest dostępna nieodpłatnie przez łódzką Regionalną Bibliotekę Cyfrową CYBRA oraz stronę internetową <http://wydawnictwo.umed.pl/>. Prelegentka zwróciła uwagę na istotną rolę bibliotekarzy z CIB UM w Łodzi, do których zadań należą: pozyskiwanie nowych monografii, dbałość o redakcję, korektę językową i poskładową UMR, zachowanie jednorodnej struktury edytorskiej publikacji czy nadzór nad koordynacją

całego cyklu wydawniczego. Anna Sikorska podkreśliła znaczenie efektywnej współpracy, nawiązywania kontaktów i utrzymywania dobrych relacji z autorami, redaktorami merytorycznymi, recenzentami i jednostkami uczelni. Wskazała też na konieczność promowania inicjatywy w środowisku pozauczelnianym (platforma Facebook). Zaznaczyła, że pomysł na projekt UMR zrodził się w związku pandemią COVID-19, a jego realizacja stała się remedium na ograniczony dostęp do zasobów biblioteki. Podsumowując swoją wypowiedź, prelegentka oceniła, że seria *UMedical Reports* kompleksowo wpisuje się w hasło konferencji – przez powszechną dostępność publikacji, dobrą współpracę redaktorów i autorów oraz stały wzrost liczby publikacji i pracowników naukowych zainteresowanych publikowaniem.

W kolejnym wystąpieniu, zatytułowanym „W dążeniu do realizacji modelu biblioteki zrównoważonej – na przykładzie działań Biblioteki Uniwersyteckiej UWM w Olsztynie” i przygotowanym wspólnie z dr inż. Scholastyką Baran, głos zabrała dr Katarzyna Bikowska. Panelistka omówiła przyjęty przez uczelnię w 2013 r. projekt Green University, który zakłada m.in. działalność naukową i dydaktyczną w zakresie odnawialnych źródeł energii (OZE), niezależność energetyczną czy przygotowanie infrastruktury dla komunikacji rowerowej na terenie kampusu. Wskazała, że inicjatywa wpisała się w strategię rozwoju UWM na lata 2021–2030. Uczelnia podjęła się implementacji omówionych przez prelegentkę 17 celów zrównoważonego rozwoju ujętych w agendzie Organizacji Narodów Zjednoczonych. Nad całym procesem czuwa specjalnie powołany Green Team, czyli uniwersytecki zespół doradców ds. realizacji założeń zrównoważonego rozwoju. Prelegentka omówiła każdy z trzech aspektów zrównoważonego rozwoju – społeczny, środowiskowy i ekonomiczny – i podkreśliła, że tylko równowaga między nimi zagwarantuje zrównoważony rozwój bibliotek. Kończąc wystąpienie, autorka zaprezentowała wdrożone w bibliotece inicjatywy (takie jak oszczędność papieru i energii, ograniczanie liczby używanych sprzętów, maksymalne wykorzystanie naturalnych zasobów światła, wdrożenie infrastruktury bez barier, choinka z plastikowych butelek).

„Integracja PublicUM – systemu informacji o działalności naukowej pracowników Uniwersytetu Medycznego w Łodzi – z API Journal Citation Reports” to tytuł wykładu Agnieszki Rościzak, reprezentującej Dział Bibliografii i Bibliometrii CIB UM w Łodzi. Jak wskazała mówczyni, system PublicUM gromadzi informacje na temat dorobku naukowego, osiągnięć i aktywności

pracowników uczelni. Opiera się na systemie Omega-PSIR, wspierającym procesy ewaluacji, i jest zintegrowany z innymi uczelnianymi systemami wewnętrznymi, takimi jak DODARP (system kadrowy) czy Process Portal, który weryfikuje i zatwierdza informacje przesyłane do PublicUM. Przeprowadzony przez uczelnię proces integracji PublicUM z bazą Journal Citation Reports (JCR) ma na celu aktualizację wartości wskaźnika *impact factor (IF)* oraz kwartyłu (*quartile*) dla czasopism. Pozwala także na systematyczne przypisywanie wskaźnika do publikacji i retrospektywne uzupełnianie bazy. Na podstawie analizy użytkownika autorka wskazała wady i zalety procesu integracji danych z JCR. Mocnymi stronami okazały się szybka aktualizacja IF przy publikacjach, brak ograniczeń w pobieraniu danych i dostępne dane o kwartyłu. Wśród słabych stron prelegentka wymieniła brak automatycznej aktualizacji danych, niejasne informowanie o błędach, pobieranie przez system tylko jednego, najlepszego kwartyłu (niezależnie od liczby dyscyplin przypisanych do czasopisma), kosztowną opłatę roczną i małą liczbę zapytań na sekundę.

Poranną sesję zakończyło wystąpienie dra inż. Jakuba Koperwasa, reprezentanta firmy Sages: „Federalizacja systemów informacji naukowej”. Prelegent podjął próbę odpowiedzi na pytania dotyczące m.in. procesów, jakie mogą zachodzić wskutek konsolidacji uczelni niemedycznych z medycznymi, w których funkcjonują PPM i systemy CRIS. Wyjaśnił, czym jest i do czego służy system Omega-PSIR, oraz przedstawił cztery różne warianty łączenia instytucji naukowych:

- strategia 0 (*top-down*) – wdraża się wspólny CRIS referencyjny, z którego systemy bibliotek pobierają wytyczne punktacji ministerialnej, a także słowniki i czasopisma, ale dane zgromadzone w systemach uczelnianych nie opuszczają systemów lokalnych;
- strategia 1 (łączenia systemów; przykład: PPM) – następuje wymiana danych nieobjętych zakresem wyłączenia, co pozwala na prowadzenie wspólnej analityki i promocji; strategia możliwa do wdrożenia dla dowolnej grupy uczelni chcących tworzyć konsorcjum;
- strategia 2 (prowadzenie wspólnej bazy; przykład: Federacja Naukowa) – wszystkie uczelnie działają na jednym serwerze; rozwiązanie jest bardziej ekonomiczne i daje pełną analitykę, ale ogranicza możliwości promocyjne poszczególnych jednostek;
- strategia 3 (przykład: Uniwersytet Gdański) – istnieje możliwość pobierania pewnych zasobów z innej uczelni, ale tylko w zakresie

określonym identyfikatorami (afiliacja, autor); serwery są osobne, baza autorów – wspólna.

Kończąc wystąpienie, prelegent zaprosił do kontaktu w sprawach związanych z konsolidacją systemów i wskazał na szerokie możliwości tworzenia różnych schematów konfiguracyjnych.

Sesja II

Podczas sesji II, prowadzonej przez Dagmarę Budek, dyrektor Biblioteki Głównej PUM w Szczecinie, oraz Annę Urygę, dyrektor Biblioteki CM UJ w Krakowie, wysłuchano siedmiu wykładów poświęconych projektom, narzędziom i systemom wykorzystywanym w działalności bibliotek medycznych w Polsce.

Tę część posiedzenia otworzyło wystąpienie Bogumiły Bruc z CIB UM w Łodzi i Witolda Kozakiewicza, dyrektora CIB: „Zadania i rola bibliotekarzy medycznych w procesie przygotowywania *systematic review*. Projekt »Przegląd systematyczny jako integralny komponent projektów badawczych« realizowany przez Centrum Informacyjno-Biblioteczne Uniwersytetu Medycznego w Łodzi”. Prelegent wyjaśnił słuchaczom, czym jest *systematic review* – przegląd systematyczny, czyli synteza wszystkich dostępnych dowodów dokonywana na podstawie istniejących już kryteriów kwalifikacyjnych, co pozwala sformułować odpowiedź na szczegółowo skonstruowane zapytanie badawcze. Omówił cel tworzenia przeglądów systematycznych (potrzeba przedstawienia problemu w sposób całościowy, z opisem założeń dotyczących doboru publikacji, wykorzystanie ustandaryzowanej metody i powoływanie się jedynie na dane badawcze dostępne w literaturze naukowej), a także możliwości ich wykorzystania (np. analizy kliniczne, określanie zasadności prowadzenia badań, wdrażania nowych rozwiązań, formułowania wytycznych dla badań klinicznych czy implementacji technologii, podejmowanie decyzji diagnostycznych i administracyjnych w instytucjach medycznych). W ocenie prelegenta istnieje realna potrzeba współpracy środowiska bibliotekarzy ze środowiskiem klinicznym, naukowym i zarządczym na uczelniach medycznych. Potwierdzają to obserwacje poczynione przez autora na uczelniach zagranicznych oraz próba wdrożenia takiej współpracy podjęta w łódzkim uniwersytecie. Mówca sformułował propozycję zorganizowania darmowych szkoleń online i stacjonarnych dla bibliotekarzy bibliotek medycznych, prowadzonych m.in. przez autorytety z uczelni europejskich. Zobligował się również

do przygotowania platformy informacyjnej zawierającej materiały instruktażowe i szkoleniowe dotyczące tworzenia przeglądów systematycznych oraz analizę tych materiałów ze wskazaniem roli bibliotekarzy. Panelista podkreślił, że dla bibliotek i bibliotekarzy jest to szansa na wykazanie się w środowisku uczelnianym i korzystną zmianę wizerunku.

Z kolei Joanna Cieśla i Elżbieta Bohatkiewicz, reprezentujące Bibliotekę Medyczną CM UJ w Krakowie, w wystąpieniu „Portal MeSH-Pol jako narzędzie wspomagające tłumaczenie terminologii medycznej i wzmacniające aparat informacyjno-wyszukiwawczy w systemach zarządzania wiedzą typu CRIS i systemach katalogowych” przedstawiły projekt kierowany przez dyrektora Annę Urygę. Portal MeSH-Pol jest narzędziem służącym do obsługi polsko-angielskiej wersji witryny elektronicznej kartoteki haseł wzorcowych funkcjonującej na podstawie słownictwa Medical Subject Headings (MeSH). Powstał dzięki inicjatywie „Portal zarządzania wiedzą i potencjałem naukowym Uniwersytetu Jagiellońskiego – Collegium Medicum jako moduł Polskiej Platformy Medycznej”, dofinansowanej ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Pierwsza z prelegentek omówiła etapy pracy nad portalem, wskazała oczekiwania i zakładane cele oraz kolejne fazy działań redaktorów. Podkreśliła, że głównymi zadaniami narzędzia są wsparcie pracy katalogujących pracowników bibliotek oraz uproszczenie przeszukiwania katalogów i baz danych przez użytkowników. Druga z prelegentek określiła zakres uprawnień dla użytkowników (przeglądanie, wyszukiwanie haseł i przegląd wewnętrzny haseł) oraz redaktorów, superredaktorów i administratorów (tłumaczenie, modyfikowanie rekordów, zatwierdzanie, pełen dostęp). Przedstawiła system monitorujący działania prowadzone przez redaktorów i wskazała na gotowość MeSH-Pol do przesyłania informacji. Zaprosiła do współpracy inne biblioteki, co wpłynęłoby na znaczne przyspieszenie procesów. Podkreśliła wagę bieżącego aktualizowania plików, a w efekcie – stałego uzupełniania modyfikacji i tłumaczeń. Prowadząca sesję popołudniową dyrektor Budek pogratulowała Bibliotece Medycznej CM UJ przeprowadzenia długo wyczekiwanej projektu, a dyrektor Uryga zapowiedziała przygotowanie warsztatów szkoleniowych, które umożliwią innym bibliotekom włączenie się w prace nad dalszym tworzeniem kartoteki. Zaakcentowała również istotę funkcjonowania MeSH-Pol w kontekście platformy PPM (stała aktualizacja danych).

Autorem kolejnego referatu – „Zintegrowany ekosystem uczelnianych systemów informacyjnych

na przykładzie Uniwersytetu Łódzkiego” – był Maciej Sysak, zastępca dyrektora Centrum Informatyki Uniwersytetu Łódzkiego (UŁ), pełnomocnik rektora UŁ ds. rozwoju systemów informacyjnych i komunikacyjnych uczelni. Prelegent omówił istotę integracji licznych uczelnianych systemów informacyjnych, prowadzącej ostatecznie do jednorazowego wprowadzania danych w funkcjonującym ekosystemie informatycznym, bez konieczności wielokrotnego powtarzania całego procesu. Przedstawił ścieżki rozprzestrzeniania się wprowadzonych danych i wskazał główne założenia podjętych działań: ułatwienie komunikacji między pracownikami uczelni, gwarancję jakości danych (brak duplikowania i zachowanie jednolitości), udogodnienie dla pracowników, kreowanie wizerunku uczelni (rozpoznawalność naukowców). Na zakończenie zaprosił do współpracy w charakterze partnerów konsorcyjnych. Prowadzące sesję potwierdziły istniejący w uczelniach medycznych problem uzupełniania danych przez pracowników naukowych, wskazując, że w profilach naukowców w ramach PPM uzupełniono dotąd zaledwie ok. 1% danych.

Agnieszka Goszczyńska z CIB UM w Łodzi zaprezentowała wykład „*Research data management plan – Zero Waste* w projektach naukowych”. *Research data management plan*, czyli plan zarządzania danymi, to dokument zawierający informacje na temat gospodarowania danymi w trakcie i po zakończeniu badania naukowego. Jest on często wymagany przy składaniu wniosków o granty – dotyczy to m.in. Narodowego Centrum Nauki (NCN) czy 7. Programu Ramowego Wspólnoty Europejskiej w dziedzinie badań (*7th Framework Programme for Research*). Prelegentka wskazała, jakie informacje powinien zawierać plan zarządzania danymi. Poinformowała również, że aby umożliwić badaczom samodzielne tworzenie planu, CIB w Łodzi podjęło się organizacji i prowadzenia specjalnych szkoleń dla pracowników naukowych. Powołując się na *Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej 2019/1024 z dnia 20 czerwca 2019 r. w sprawie otwartych danych i ponownego wykorzystania informacji sektora publicznego (przekształcenie)* (PE/28/2019/REV/1), a także *Program otwierania danych na lata 2021–2027* oraz *Ustawę z dnia 11 sierpnia 2021 r. o otwartych danych i ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego* (Dz.U. 2021 poz. 1641), podkreśliła potrzebę ponownego wykorzystywania wytworzonych danych badawczych i wskazała na nieefektywność dublowania danych. W ocenie prelegentki wspieranie pracowników naukowych w gromadzeniu i udostępnianiu danych badawczych jest

i pozostanie jednym z największych wyzwań stawianych przed pracownikami bibliotek.

Omówienia najciekawszych wyników badania dotyczącego kryterium przynależności podjął się Krzysztof Włodarczyk, reprezentujący Bibliotekę Uczelnianą Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, w wystąpieniu „Kryterium przynależności w bibliografiach zespołów osobowych pracowników szkół wyższych na przykładzie Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego”. Prelegent przedstawił cel przeprowadzonego badania (porównanie wyników uzyskanych za pomocą dwóch kryteriów przynależności: zatrudnienia i afiliacji oraz dodatkowo w przypadku syntezy obydwu kryteriów), zaprezentował również materiał badawczy. Jak podkreślił, uzyskane wyniki przykładowego badanego zestawienia dorobku różniły się w zależności od zastosowanego kryterium przynależności. Autor wskazał powody różnic wyników (m.in. opóźnienia w procesie wydawniczym w powiązaniu ze zmianą miejsca zatrudnienia autora, niejednoznaczne afiliacje, brak afiliacji czy autorzy niefunkcjonujący w systemie lub niemający uprawnień do założenia profilu). Zdaniem panelisty rzetelniejszym kryterium służącym do podsumowywania dorobku naukowego wydaje się kryterium afiliacji. Autor zachęcił do zapoznania się z pełnymi wynikami badania, które zostaną opublikowane w czasopiśmie „Medical Library Forum”.

Dr Anastazja Śniechowska-Karpińska, przedstawicielka Biblioteki Głównej UML w wykładzie „Kreatywność w bibliotece, czyli dokąd zaprowadziła nas otwartość na warsztaty kreatywności dla kierowników zespołów” wyjaśniła, czym jest kreatywność i jakich warunków potrzebuje do zaistnienia. Opisała zasady wprowadzone podczas warsztatów i zadania zrealizowane przez uczestników. Formułując prawdziwy (ukryty przed uczestnikami) cel warsztatów, wskazała na wyzwolenie kreatywności i współpracy w obszarach innych niż zawodowy. Zaprezentowała korzyści płynące z przeprowadzenia warsztatów (lepsza komunikacja, lepsza współpraca). Podkreśliła również, że zrealizowane działania pozwoliły wyróżnić liderów z grupy kierowników. Na zakończenie prelegentka zaproponowała organizację warsztatów wśród kadry kierowniczej innych bibliotek.

Pierwszy dzień obrad zamknęło ponowne wystąpienie Witolda Kozakiewicza, poświęcone European Association for Health Information and Libraries (EAHIL). Mówca krótko zreferował przebieg ostatniej konferencji EAHIL, zorganizowanej w czerwcu br. w Rotterdamie. Przedstawił też zaproszenie na przyszłoroczną konferencję, która odbędzie się

w czerwcu 2023 r. w Trondheim w Norwegii, i zasugerował zorganizowanie edycji 2024 w UM w Łodzi (promocja EAHIL w Polsce). Zwrócił uwagę na utratę przez Polskę znaczącej liczby członków, a w rezultacie – także jednego z dwóch miejsc w Radzie EAHIL. Zaapelował do innych bibliotek o wsparcie w przygotowaniu konferencji i pozyskaniu nowych członków stowarzyszenia.

Sesja III

Odrębną częścią XXXIX KPBM była sesja III – poświęcona w głównej mierze aktualnej działalności naukowych bibliotek medycznych Ukrainy. Panel moderowały Irmina Utrata, dyrektor Biblioteki Głównej WUM, oraz Renata Bircka, dyrektor Biblioteki Głównej UML. Wszystkie cztery wystąpienia przedstawicieli bibliotek ukraińskich odbywały się zdalnie, przez platformę Microsoft Teams. Na wstępie prowadzące powitały prelegentów z Ukrainy, wyrażając uznanie dla podjętego przez nich wysiłku aktywnego uczestnictwa w konferencji pomimo trudnej sytuacji wojennej. Dyrektor Utrata wyraziła podziw dla postawy pracowników ukraińskich bibliotek. Przekazała także słowa wsparcia i solidarności z państwem ukraińskim.

Następnie głos zabrała Tatiana Ostapenko, dyrektor generalna Narodowej Naukowej Biblioteki Medycznej Ukrainy (NNBMU) w Kijowie. W krótkim przemówieniu pogratulowała uczestnikom wydarzenia oraz podziękowała za zorganizowanie konferencji z udziałem przedstawicieli bibliotek polskich i ukraińskich. Podkreśliła, że „temat wojny będzie czerwonym wątkiem we wszystkich (...) przemówieniach”.

W dalszej kolejności uczestnicy konferencji mieli możliwość wysłuchania wystąpienia dyrektor Ostapenko „Rola Narodowej Naukowej Biblioteki Medycznej Ukrainy we wsparciu informacyjnym lekarzy wojskowych w warunkach stanu wojennego” i obejrzenia zniszczeń dokonanych przez wroga siły wojskowe. Jak zaznaczyła dyrektor Ostapenko, zniszczone są nie tylko budynki, także biblioteczne (60 obiektów), ale również cenne księgozbiory, stanowiące dziedzictwo kulturowe Ukrainy (historia, literatura). Jak wskazała prelegentka, obecnie najistotniejszym kierunkiem działań biblioteki jest szerokie wsparcie naukowo-informacyjne skierowane do środowiska medyków wojskowych (konferencje, szkolenia, wystawy, publikacje), z zakresu medycyny wojskowej i ratunkowej. Biblioteka stała się ponadto centrum wolontaryjnym dla sił zbrojnych, pomagającym też uchodźcom i osobom

przesiedlonym. Działania biblioteczarki NNBMU prowadzone w wojennej rzeczywistości zostały docenione przez dowódcę Służb Medycznych Sił Zbrojnych Ukrainy.

„Biblioteka Naukowa Charkowskiego Narodowego Uniwersytetu Medycznego (ChNUM) – pokonywanie wyzwań związanych z zagrożeniem pandemii COVID-19 i stanu wojennego” to tytuł wystąpienia przygotowanego przez Irynę Kyryczok, reprezentującą ChNUM. Jak wskazała prelegentka, zasadniczą kwestią jest dziś budowanie informacyjnego contentu dla cyfrowego środowiska edukacyjnego i naukowego (CŠEN) uczelni, wypracowanego w związku z wybuchem pandemii wirusa SARS-CoV-2 w 2020 r. Doświadczenia z okresu pandemii pozwalają bibliotecze kontynuować działalność: w sposób zdalny wspierać procesy dydaktyczne i naukowe studentów i wykładowców, utrzymywać działalność Repozytorium ChNUM, tworzyć katalogi i indeksy elektroniczne, bazy danych i serwisy informacyjne przy wykorzystaniu komunikacyjnych narzędzi informatycznych. Jak podkreśliła prelegentka, pandemia COVID-19 zainicjowała wdrożenie zdalnej działalności naukowej i edukacyjnej oraz świadczenia usług bibliotecznych na odległość. Stan wojenny natomiast sprawił, że forma zdalna stała się jedyną możliwą.

W kolejnym wystąpieniu – „Wyzwania, możliwości oraz rozwiązania dotyczące rozwoju technologii informacyjnych Narodowej Naukowej Biblioteki Medycznej Ukrainy (NNBMU)” – Jurij Szkoda z NNBMU wskazał problemy, z którymi (oprócz sytuacji wojennej) mierzą się obecnie biblioteki ukraińskie. Przytoczywszy słowa Buddy: „Nieważne, jak trudna jest przeszłość, zawsze można zacząć od nowa”, omówił kolejne wyzwania, takie jak wymiana używanego dotąd „wrogię” rosyjskiego oprogramowania na nowoczesne technologie informacyjne krajowe lub światowe czy przetłumaczenie funkcjonującego dziś rosyjskiego tezaury MeSH na język ukraiński.

Prelekcję „Praca naukowo-badawcza biblioteki w kontekście zachowania i upowszechniania pamięci historycznej medycyny regionu” wygłosiła Maya Melnyk, zastępca dyrektora Biblioteki Naukowej Narodowego Uniwersytetu Medycznego w Winnicy im. M.I. Pirogowa. Jak wskazała prelegentka, pracownicy biblioteki kontynuują działalność naukową na wielu płaszczyznach badawczych (np. projekty „Winnicki Instytut Medyczny w czasie II wojny światowej”, „Wykładowcy i studenci w kamieniach młyńskich represji” czy „Historia Uniwersytetu w dokumentach i wspomnieniach”). W rezultacie powstają liczne publikacje:

kalendarze, monografie, zbiory materiałów naukowych i biograficznych, księgi pamięci. Działalność instytucji niezaprzeczalnie wpisuje się w nurt dbałości o zachowanie tożsamości narodowej i pamięci historycznej narodu ukraińskiego w obliczu walki o wolność i niepodległość.

Po wystąpieniach gości z Ukrainy o projekcie firmy Sages „Sztuczna inteligencja w walce z cyfrowym wykluczeniem osób niewidomych i niedowidzących” wypowiedzieli się Michał Olczyk, zastępca dyrektora Biblioteki UMW, oraz dr inż. Łukasz Skonieczny, reprezentujący Politechnikę Warszawską. Sztuczna inteligencja o roboczej nazwie WCAG AI to narzędzie, którego zadaniem jest wspieranie (zaspokajanie) cyfrowych potrzeb osób z niepełnosprawnościami – niewidzących i niedowidzących – oraz przeciwdziałanie ich cyfrowemu wykluczeniu. Jak wskazał dyrektor Olczyk, jest to problem, który może dotyczyć nawet 20% społeczeństwa polskiego. Prelegent wyjaśnił, czym jest i do czego zobowiązuje standard WCAG (*Web Content Accessibility Guidelines*), omówił również obowiązujące w nim kryteria sukcesu (A, AA, AAA). Prelegenci wskazywali na znaczące różnice między procesem dostosowywania już istniejącego contentu cyfrowego do standardu WCAG a tworzeniem treści zgodnych ze standardem od podstaw. Jak podkreślił Michał Olczyk, dostosowywanie danych jest procesem żmudnym, skomplikowanym, wymagającym znacznych nakładów finansowych i zaangażowania dużych zasobów ludzkich. Dr inż. Skonieczny wyjaśnił, że opracowywane narzędzie rozwija swoje umiejętności na podstawie danych reprezentatywnych – danych uczących – co pozwala mu obecnie rozpoznawać kompozycję dokumentu i określać hierarchię zawartości. WCAG AI może również analizować obszary graficzne (tabele, wykresy, fotografie), konstruować ich opis czy charakterystykę. Ostatecznym przewidywanym celem sztucznej inteligencji jest automatyczne dostosowywanie dokumentu do prawnie wymaganego standardu dostępności.

WYSTĄPIENIA SPONSORÓW

Wystąpienia sponsorów zaplanowano w każdej z trzech sesji. Jako pierwszy głos zabrał Marcin Kapczyński z Clarivate Analytics, autor wystąpienia „Wspieranie otwartej nauki i inicjatyw badawczych za pomocą zaufanych danych i narzędzi od Clarivate”. Zaprezentował narzędzie Clarivate+ProQuest, które stanowi połączenie (synergii) wiedzy, dostępnego contentu (treści) oraz instrumentów potrzebnych do realizowania ambitnych celów przez biblioteki i uczelnie wyższe.

Przeprowadzenia „Rozmów o bibliotekach” – dyskusji uczestników konferencji – podjęli się Tomasz Psonka i Paulina Milewska, reprezentujący platformę Elsevier. Zaproponowali wsparcie przez Elsevier działań bibliotek uczelnianych wynikających z określenia nowych celów i zadań w obliczu ewoluujących wyzwań i potrzeb środowiska naukowego uczelni, a także oczekiwani użytkowników. Podkreślili też wagę postrzegania bibliotek przez środowisko akademickie i naukowe w zmieniającej się rzeczywistości.

Panel poranny zamknęła Beata Fidzińska z Wolters Kluwer wystąpieniem „Nowe zasoby na platformie OVID”, w którym zaprezentowała najnowszą ofertę dostawcy e-treści. Znalazły się w niej: narzędzia – baza BioCyc Genome Database Collection; nowe czasopisma – „Journal of the American Society of Nephrology”, periodyki American Association for the Study of Liver Diseases (AASLD); kolekcja filmów *Grant's Dissection Video Collection*; kolekcja zasobów, których treści opierają się na dowodach naukowych – *Ovid's Evidence-Based Health*.

W sesji popołudniowej wystąpienia partnerów rozpoczął Marcin Dembowski z Oxford University Press. W prezentacji „Twój partner w nowoczesnej bibliotece” przedstawił przygotowaną przez wydawnictwo platformę Oxford Academic, służącą integracji (scalaniu) produktów Oxford University Press. Obecnie platforma zawiera 500 tytułów czasopism (w tym 126 medycznych) i 7 wybranych kolekcji książek (w całości medycznych). Prelegent zaprosił również do nieodpłatnego korzystania z zawartości platformy do końca 2022 r.

Dr inż. Jakub Koperwas z firmy Sages w wystąpieniu „Integracja systemów dziedzinowych w efektywnej realizacji procesów, na przykładzie oceny pracowniczej” podkreślił znaczenie systemów dziedzinowych ukierunkowanych na konkretną funkcję (np. Omega-PSIR, USOS, system kadrowy) i potrzebę integrowania ich z innymi systemami funkcjonującymi na uczelniach (np. ORCID, DataCite, JCR, Chatbot, MeSH-Pol), m.in. w celu przeprowadzania oceny pracowniczej.

„EBSCO: wiedza bazująca na dowodach naukowych – zasoby skupione na dostępności” to ostatnie sponsorskie wystąpienie pierwszego dnia konferencji. Michał Tomczyk zaprezentował dwa nowe naukowe zasoby dostawcy treści elektronicznych EBSCO: MEDLINE (ponad 47% indeksowanych czasopism w pełnym tekście) i CINAHL Ultimate, dostępne przez platformę EBSCOhost, oraz bazę DynaMed – służącą wspieraniu decyzji klinicznych – wraz z jej funkcjonalnościami.

O nowej odsłonie platformy IBUK Libra opowiedziała Anna Radoszewska z Wydawnictwa Naukowego PWN w wystąpieniu „IBUK Libra – czytelnicza intensywna terapia w bibliotekach medycznych”. Modernizację platformy oparto na rozpoznanych realnych potrzebach czytelników, jest ona dostępna także dla osób starszych i z niepełnosprawnościami. Prelegentka wskazała również nowe lub rozwinięte możliwości platformy („Moja półka”, „Słowniki”, „Książki w moich bibliotekach”, „Wszystkie książki”).

Następnie Krzysztof Nowicki, reprezentujący firmę Arfido, w wystąpieniu „Automatyzacja bibliotek” przedstawił nowy książkomat o rozszerzonej funkcjonalności. Materiały użyte do jego budowy pozwalają na bezpieczną dla księgozbioru instalację urządzenia w warunkach zewnętrznych, możliwe jest ponadto dokonywanie zwrotów wypożyczonych materiałów i wypożyczanie książek niezamówionych, a widocznych w urządzeniu.

Laura Krawczyk zaprezentowała platformę JoVE (Journal of Visualized Experiments – Dziennik Zwizualizowanych Eksperymentów), producenta i dostawcę filmów naukowych wspierających procesy uczenia się i nauczania w działalności naukowej i dydaktycznej, a także jej potencjał (m.in. implementacja contentu na platformę Microsoft Teams czy do Moodle).

Michał Krupa z Elsevier, jako ostatni z partnerów, w wystąpieniu „Osmosis – efektywna nauka medycyny” zademonstrował nowe narzędzie Osmosis, służące do łatwiejszego przyswajania wiedzy. Zawiera ono m.in. tematycznie pogrupowane i dopasowane treści, ciekawe,

zapadające w pamięć wizualizacje czy testy weryfikujące pozyskaną wiedzę; jest przeznaczona nie tylko dla studentów, ale też dla klinicystów i wykładowców.

WYDARZENIA TOWARZYSZĄCE

Podczas przerwy kawowej w trakcie porannej sesji organizatorzy zaprosili uczestników konferencji zgromadzonych przed ekranami komputerów do wzięcia udziału w detektywistycznej grze online „Ucieczka z biblioteki”, stworzonej przez pracowników BG UMW. Celem gry było ujęcie nieuczciwego czytelnika, na którego nałożono karę 10 tys. zł za przetrzymywanie wypożyczonych książek.

Po sesji I goście zostali zachęcani do odwiedzenia wirtualnej wystawy „Alois Alzheimer – życie i badania”.

Po zakończeniu obrad organizator zaprosił uczestników na wycieczkę do centrum wiedzy o wodzie Hydropolis. Część drogi pokonano koleją gondolową Politechniki Wrocławskiej – Polinką. Pierwszy dzień konferencji zakończyła uroczysta kolacja w restauracji Hotelu Wodnik.

PODSUMOWANIE KONFERENCJI

Podsumowując dwa dni konferencji, dyrektor Budek, przewodnicząca KDBAUM, podkreśliła, że wystąpienia w pełni zrealizowały proponowane przez organizatora założenia tematyczne związane z otwartą nauką, efektywną współpracą

Il. 2. Sesja I: Biblioteki medyczne wobec otwartej nauki, zrównoważonego rozwoju, konsolidacji uczelni. Wystąpienie przedstawicieli firmy Elsevier. Od lewej: mgr Justyna Seiffert – moderator sesji, zastępca dyrektora Biblioteki Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach; mgr Tomasz Psonka i mgr Paulina Milewska – przedstawiciele Elsevier

i dynamicznym rozwojem. Podkreśliła wagę takich inicjatyw jak *UMedical Reports* (spełnianie założeń otwartej nauki), wsparcie przy tworzeniu planów zarządzania danymi czy udział bibliotek w przygotowywaniu przeglądów systematycznych przez naukowców. Wyraziła również oczekiwania realizacji niebagatelnego wyzwania, jakim z pewnością będzie integracja systemów informacyjnych na uczelniach.

Dyrektor Budek podziękowała prelegentom, w szczególności zaś – panelistom z za wschodniej granicy, wyrażając podziw i uznanie dla ich działalności, prowadzonej obecnie w tak trudnych, ekstremalnych warunkach. Słowa podziękowań skierowała także do przedstawicieli firm partnerskich. Następnie wskazała gospodarza XL Konferencji Problemowej Bibliotek Medycznych, którym będzie Biblioteka Medyczna CM UJ w Krakowie. Na zakończenie przewodnicząca KDBAUM złożyła gratulacje i podziękowania za organizację XXXIX KPBM na ręce dyrektora Dominiki Sidorskiej oraz zastępcy dyrektora Michała Olczyka.

Materiał filmowy dotyczący konferencji dostępny jest na stronie internetowej Biblioteki UMW ([https://bg.umw.edu.pl/39-konferencja-problema/](https://bg.umw.edu.pl/39-konferencja-problema)), w zakładce „Materiały”.

II. 3. Sesja III: Działalność ukraińskich bibliotek medycznych w czasach stanu wojennego. Moderator sesji – mgr Irmina Utrata

II. 4. Zespół pracowników Biblioteki Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu odpowiedzialny za zorganizowanie konferencji

II. 5 Uczestnicy konferencji podczas popołudniowego zwiedzania Centrum Edukacji Ekologicznej Hydropolis

Izabela Czeszek

Main Library, Wrocław Medical University, Poland

Correspondence: izabela.czeszek@umw.edu.pl

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5340-6002>

Absolwentka studiów magisterskich na kierunku informacja naukowa i bibliotekoznawstwo na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Wrocławskiego. Od września 2014 r. pracuje w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu. W latach 2019–2020 pełniła obowiązki, a następnie funkcję kierownika Filii nr 2 Biblioteki Głównej UMW na Wydziale Lekarsko-Stomatologicznym.

